

20.2.2020

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@stm.fi

Hankenumero STM137:00/2019

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä annetun asetuksen muuttamisesta

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta. Muutos koskisi asetuksen 6 ja 7 §: ää.

Lausunnoilla olevan lakiluonnoksen muutokset koskevat asetuksen 7 §:ssä säädettyjä lonkan ja polven tekonivelleikkausten, selkäkirurgian, rintasyöpäleikkausten ja paksusuolisyövän leikkausten lukumääriä. Asetusta ehdotetaan muutettavaksi siten, että asetuksessa säädettyt lukumäärät olisi mahdollista alittaa asetuksessa säädettyjen edellytysten täytyessä. Asetuksen 6 §:ssä säädetään viiteen yliopistolliseen sairaalaan tai erityisistä syistä muuhun vastaavan tasoiseen sairaalaan koottavista vaativista leikkauksista ja toimenpiteistä. Asetuksen 6 §: ää muutettaisiin siten, että jatkossa kaikki pykälän tehtävät olisivat jatkossa vain yliopistollisen sairaalan tehtäviä.

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausuntomme asetusluonnoksesta.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä lausunto lakiluonnoksesta:

1.1.2018 voimaan astuneelle Valtioneuvoston asetuksella erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä tavoiteltiin ensisijaisesti potilasturvallisuuden paranemista sekä merkittävää kustannustason alenemista keskitettävien tehtävien osalta. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän näkökulmasta erikoissairaanhoidon tehtävien keskittämisen seurauksena esitettyä potilasturvallisuuden paranemista ei ole voitu osoittaa eivätkä tavoitteeksi asetetut kustannussäästöt ole toteutuneet ja samanaikaisesti kustannustaso keskitettyjen toimenpiteiden osalta on kasvanut.

Hallitusohjelmassa puhutaan vahvasti peruspalveluiden vahvistamisesta, nopeasta hoitoon pääsystä sekä alueiden elinvoimaisuuden vahvistamisesta. Kaavailtu leikkaustoiminnan keskittäminen on näiden periaatteiden vastaisia. Investointeihin, kallistuviin hoitokustannuksiin, potilaiden siirtämiseen sekä eri maakuntiin nähden vaihteleviin hoitoketjuihin nähden keskittäminen tuottaa tehottomuutta ja kustannusten kasvua. Kustannusten muutos on pois peruspalveluiden kehittämisestä ja heijastuu siten jälleen palveluiden saavutettavuuteen. Hallintokeskeinen ajattelu ei edistä palveluiden saavutettavuutta eikä maakuntien elinvoimaisuutta vaan palvelee suurten sairaaloiden aseman vahvistamista.

Ylä-Savossa jo vuosien ajan on toimittu edellä kuvattujen hallitusohjelman periaatteiden mukaisesti perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon tehtäviä integroimalla. Erikoissairaanhoidon keskittäminen on kuitenkin aiheuttanut haasteita perustason erikoissairaanhoidon palveluiden tuottamisessa erityisesti työvoiman saatavuuden näkökulmasta. Yleisesti nouseekin esille huoli siitä, että kiinnitetäänkö asetuksen taustalla riittävästi huomiota myös pienten ja keskisuurten terveydenhuollon organisaatioiden toimintaedellytyksien ylläpitämiseen työvoiman saatavuuden ja osaamisen näkökulmasta.

Erikoissairaanhoidon tehtävien keskittäminen erityisen vaativien toimenpiteiden osalta on perusteltua, mutta pelkästään toimenpidemäärien perusteella tehtävien rajaaminen laajamittaisesti ei ole perusteltua. Kokonaisuutta tulisi voida arvioida sairaanhoitopiirien sisällä maantieteelliset erityispiirteet ja olemassa olevat rakenteet huomioiden. Sairaanhoitopiireillä tulisi olla enemmän harkintavaltaa erikoissairaanhoidon tehtävien järjestämisestä alueellisesti, olisi mahdollista vastata nykyistä paremmin niihin haasteisiin, joita hallitusohjelman tavoitteet perusterveydenhuollon vahvistamisesta erikoissairaanhoidon tuella asettavat oikea-aikaisten palveluiden tuottamiseksi.

Eija Jestola
terveysjohtaja
Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä

Anssi Uutela
johtava lääkäri
Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä

Liitteet

- sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö 30.12.2019